

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ του βιβλίου του Χρήστου Δεσύλλα "ΤΑ ΞΑΝΘΑ ΓΕΡΑΚΙΑ"

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Του βιβλίου του Χρήστου Δεσύλλα

"ΤΑ ΞΑΝΘΑ ΓΕΡΑΚΙΑ"

«ΠΟΛΥΕΔΡΟ», ΠΑΤΡΑ, 17 Μαΐου 2006

Άννα Καραμάνου

τ. ευρωβουλευτής

Αποτελεί για μένα ιδιαίτερη τιμή να συμμετάσχω στην παρουσίαση του τελευταίου βιβλίου του διακεκριμένου συγγραφέα και καλού μου φίλου Χρήστου Δεσύλλα, εδώ στη γενέτειρά του, την Πάτρα, σε αυτό τον ωραίο χώρο που συνδέεται με τη τέχνη και την ποιότητα ζωής.

Προσωπικά δεν διεκδικώ δάφνες βιβλιοκριτικού, ούτε έχω μελετήσει λογοτεχνικές σχολές και θεωρίες. Με όλο το σεβασμό που τρέφω απέναντι στη θεωρητική γνώση, οφείλω να ομολογήσω ότι δεν εμπνέομαι ιδιαίτερα από τους κριτικούς. Πιστεύω, ότι δεν υπάρχουν καλά και κακά βιβλία, αλλά βιβλία τα οποία απλώς μας αρέσουν ή δεν μας αρέσουν. Κι εμένα τα «Ξανθά Γεράκια» μου άρεσαν πολύ. Ξεκαθαρίζω λοιπόν ότι δεν κάνω κριτική λογοτεχνική ανάλυση, αλλά απλά καταθέτω την άποψή μου ως απλή αναγνώστρια.

Πρόκειται για ένα μυθιστόρημα, μέρος του οποίου βασίζεται σε αληθινά γεγονότα, και αφορά ένα μεγάλο έρωτα που γεννήθηκε ανάμεσα στο Φοίβο και τη Μαρί στη Σαντορίνη και συνεχίζεται στο Βερολίνο κατά τη χρονική περίοδο της ανόδου του ναζισμού και της θεοποίησης του Χίτλερ, λίγο πριν από την 11^η Ολυμπιάδα. Πρόκειται για έναν έρωτα που πέρασε δια πυρός και σιδήρου, αλλά άντεξε τη φθορά του χρόνου και των αναπάντεχων γεγονότων.

Στο περιπετειώδες αυτό μυθιστόρημα, τα γεγονότα είναι καταγιστικά, το ένα διαδέχεται το άλλο με εκπληκτική κινηματογραφική ταχύτητα. Ο γραπτός λόγος του Χρήστου Δεσύλλα είναι γρήγορος, απλός, ατμοσφαιρικός, λιτός, χωρίς περιττές φιοριτούρες. Καλός μάστορας της ελληνικής γλώσσας και της σύντομης, ελλειπτικής αφήγησης, καταφέρνει να παρασύρει τον αναγνώστη στις περιπέτειες της μνήμης και της φαντασίας του. Άλλοτε τρυφερός κι άλλοτε σκληρός με τους ήρωές του ο συγγραφέας φαίνεται να θέλει να μας πει ότι ακόμη και μέσα στη φρίκη του πολέμου, ακόμη κι όταν δοκιμάζεται η ανθρωπιά, και διεγείρονται με τρόπο διεστραμμένο τα πάθη, μπορούν να επιβιώσουν συναισθήματα και αξίες, όπως η αγάπη και η αλληλεγγύη, δηλαδή, ότι τελικά **η ζωή είναι ωραία...**

Ο συγγραφέας σίγουρα δεν επιχειρεί να δώσει μαθήματα ύφους. Δεν κρίνει και δεν κατακρίνει. Απλά εκθέτει τα γεγονότα. Στις σελίδες του βιβλίου δεν υπάρχουν συμβολισμοί ή αλληγορίες, δεν κρύβεται τίποτε ανάμεσα στις γραμμές, ούτε υπονοούνται άλλες λέξεις, πίσω από τις λέξεις. Ο συγγραφέας έχει οικοδομήσει το μυθιστόρημα με απολύτως οικονομικό τρόπο, απογυμνώνοντάς το από περιττές περιγραφές κι εκτενείς αναφορές στη συναισθηματική κατάσταση των ηρώων του,

αφήνοντας ελεύθερο τον αναγνώστη να τους κρίνει, αν το επιθυμεί, ή να τους αντικρίσει χωρίς φίλτρα.

Πρόκειται για μια ιστορία που δε μπορείς να χαρακτηρίσεις τους πρωταγωνιστές ήρωες ή προδότες, δειλούς ή γενναίους, ηθικούς ή ανήθικους. Έρωτας και θάνατος, ελπίδα και απελπισία, μοιάζουν να πηγαίνουν χέρι-χέρι σ' αυτή την ιστορία. Τα φοβερά αυτά δίδυμα τριγυρνούν συνέχεια ανάμεσα στους πρωταγωνιστές σαν να θέλουν να μας πουν ότι τίποτα στη ζωή δεν είναι σίγουρο, τίποτα δεν είναι μόνιμο και η μοίρα караδοκεί σε κάθε βήμα μας.

Εκείνο που ιδιαίτερα μου αρέσει στα «Ξανθά Γεράκια» είναι οι αναφορές σε ιστορικά γεγονότα, με ακριβείς περιγραφές και ημερομηνίες, που σημαίνει ότι ο συγγραφέας έχει ανατρέξει σε ιστορικές πηγές. Από τον Ελευθέριο Βενιζέλο μέχρι το Γ' Ράιχ και τοποθεσίες από τη Σαντορίνη μέχρι την Αθήνα, το Βερολίνο και το Παρίσι. Ο Χρήστος Δεσύλλας φέρει με επιτυχία σε πέρας ένα εγχείρημα γεμάτο παγίδες, έχοντας ν' αντιμετωπίσει τις δυσκολίες της σύνθεσης ιστορικών γεγονότων και μυθιστορήματος. Η ιστορία ξετυλίγεται σε χρόνο και τόπο:

«Ήταν Μάρτης του 1936, όπου οι εφημερίδες ανήγγειλαν τον θάνατο του Ελευθερίου Βενιζέλου: «η δρυς έπεσε. Νεκρός ο Ελευθέριος Βενιζέλος, ο μάγος της διεθνούς διπλωματίας. Ο δημιουργός της Νέας Μεγάλης Ελλάδας, πέθανε εκτός αυτής, εξόριστος και δικαιωμένος...καταδικασμένος σε θάνατο».

Η σορός του μεταφέρθηκε μέχρι το Πρίντεζι από το Παρίσι με αμαξοστοιχία, κι από εκεί, με το αντιτορπιλικό «Πάυλος Κουντουριώτης» και τιμητική συνοδεία του αντιτορπιλικού «Υδρα» μέχρι την Κρήτη. Ο λαός ήταν διχασμένος. Άλλοι έκαναν μνημόσυνα και άλλοι

συλλαλητήρια, για να καταραστούν τον τρισκατάρατο Βενιζέλο. Τα γεγονότα έτρεχαν, το ένα διαδεχόταν το άλλο. Τον επόμενο μήνα, πέθανε από συγκοπή ο πρωθυπουργός Κωνσταντίνος Δεμερτζής και την προεδρία της κυβέρνησης ανέλαβε ο Ιωάννης Μεταξάς».

Λίγο αργότερα στο Βερολίνο:« Στις 31 Ιουλίου, η φλόγα έφτασε αργά το βράδυ στην περιοχή του ευρύτερου Βερολίνου, όπου σήμανε και το τέλος των προετοιμασιών για την ενδέκατη Ολυμπιάδα, που θα άρχιζε την επομένη.

Οι ρατσιστικές διαθέσεις του Χίτλερ φάνηκαν βέβαια πολύ γρήγορα, όταν κατά τη διάρκεια της Ολυμπιάδας δεν απένειμε το μετάλλιο στον μαύρο Αμερικανό Ολυμπιονίκη Όουενς, όμως κανείς δεν θα ξεχνούσε την έναρξη εκείνων των αγώνων, όταν έκανε την παρουσία της η Πάβλοβα, που χόρεψε πάνω σε μια δέσμη φωτός, με θεατή τον Χίτλερ.

Ο Φοίβος νοιαζόταν ελάχιστα για όλα αυτά που γινόντουσαν στη χώρα που τον φιλοξενούσε. Απολάμβανε περισσότερο τις συναντήσεις του – προς χάρη της Λίζας – με ανθρώπους του καλλιτεχνικού κόσμου και όχι μόνο....».

Οι δύο πρωταγωνιστές, ο Φοίβος και η Μαρί πανέμορφοι και οι δύο συναντώνται τυχαία στη Σαντορίνη. Εκείνη, άπειρη και αθώα γοητεύεται από την ομορφιά του, εντυπωσιάζεται από τη φωτογραφική μηχανή με την οποία τη φωτογραφίζει και τον ερωτεύεται. Από το σημείο αυτό ξετυλίγεται μια αλυσίδα επεισοδίων. Ο Φοίβος φτάνει στο Βερολίνο ως λαμπαδηφόρος λίγο πριν από την έναρξη των Ολυμπιακών Αγώνων του 1936.

Ήταν μια εποχή που επικρατούσε η αντισημιτική υστερία, ο φυλετισμός και οι θεωρίες περί της υπεροχής της Αρίας Φυλής του Γ' Ράιχ, αλλά ταυτόχρονα και η ηθική παρακμή, όπως πολύ παραστατικά παρουσιάζεται στο βιβλίο. Ο

Φοίβος, έχοντας επίγνωση της ομορφιάς του και της ταύτισής του με τα πρότυπα της αρίας φυλής, δεν σκέφτεται παρά μόνο πως θα εκμεταλλευτεί τα φυσικά του προσόντα, όχι μόνο για να επιβιώσει σε εκείνη τη δύσκολη εποχή, αλλά και για να γίνει διάσημος αστέρας του κινηματογράφου. Έτσι υποκύπτει στον έρωτα της Φράου Λίζας και μπαίνει στους κύκλους εξουσίας των ναζιστών.

Η Μαρί τρελή από έρωτα τον ακολουθεί στο Βερολίνο. Ωστόσο, και αυτή υποκύπτει στις ορέξεις των άλλων, αν και μερικές φορές νομίζει ότι αντιστέκεται. Σε κάθε περίπτωση, η στάση και των δύο πρωταγωνιστών δεν περιέχει κανενός είδους ηρωισμού ή αντίστασης απέναντι στη ναζιστική βία και διαφθορά. Δηλαδή, ο Φοίβος και η Μαρί, μέσα από τα γεγονότα εμφανίζονται σαν δύο άτομα που στερούνται κάθε ηθικού ερείσματος και το μόνο που καθαγιάζει την ύπαρξή τους είναι η αντοχή της αγάπης του ενός για τον άλλο. Αν όμως δεχθούμε ότι το βασικό ένστικτο στον άνθρωπο είναι εκείνο της επιβιώσής του, τότε όλα συγχωρούνται. Από τους δύο ήρωες του βιβλίου η Μαρί είναι η πιο δυνατή. Είναι εκείνη που περνά δια πυρός και σιδήρου και τελικά τα καταφέρνει.

Γεννιέται όμως το ερώτημα: Ο πόλεμος τα επιτρέπει όλα; Πρώτα από όλα ο ίδιος ο πόλεμος και η άσκηση βίας δεν έχουν καμία σχέση με τη ηθική και τις ανθρώπινες αξίες. Γι αυτό οι άνθρωποι που δεν διαθέτουν ένα σταθερό σύστημα αξιών είναι περισσότερο ευάλωτοι. Ακριβώς όπως ο Φοίβος και η Μαρί.

Το βιβλίο, παρά τις 270 σελίδες του, διαβάζεται απνευστί, κρατά αμείωτο το ενδιαφέρον κι ο αναγνώστης μπορεί ν' αναπτύξει ο ίδιος περαιτέρω τους προβληματισμούς που αφήνει στη μέση ο συγγραφέας. Είναι ένα βιβλίο που μιλάει για τις ανθρώπινες αξίες συχνά μέσα από την πλήρη απουσία τους. Είναι σίγουρο ότι

οι αναγνώστες αυτού του βιβλίου θα θυμούνται τους χαρακτήρες του και αρκετά από τα επεισόδια για πολλά χρόνια μετά.

Όσο για το τέλος αυτής της ιστορίας, θα αφήσουμε εσάς να το ανακαλύψετε. Αρκούμεστε στο να τονίσουμε ότι πρόκειται για ένα εξαιρετικό μυθιστόρημα που θα σας συγκλονίσει με τις περιγραφές του, Είναι ένα «σκληρό» ανάγνωσμα το βιβλίο αυτό του Χρήστου Δεσύλλα αλλά και εξαιρετικά ενδιαφέρον. Ένα από κείνα τα βιβλία που σε πιάνουν απ' το λαιμό, που δε σ' αφήνουν να ανασάνεις. Ωστόσο, ο Χρήστος Δεσύλλας, ένας επιστήμονας που εγκατέλειψε τη χημεία, χάριν της λογοτεχνίας και της ζωγραφικής, είναι ένας αισιόδοξος άνθρωπος. Γι αυτό και μας κάνει τη χάρη το βιβλίο του να έχει happy end.